

Előfizetési árak:

Egész évre 10 firt — kr.
Félévre . . . 5 „ — „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy óra 1 „ — „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPART KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség

és

Kiadóhivatal:

Fő, mac, Simonffy-ház,
a városházával szemben.

Hirdetések a legmérsé-
keltebb árszámítás mel-
lett vétetnek fel.

Az eszme.

Budapest, május 16.

A főrendiház szavazata után egy fájdalmas tapasztalattal gazdagabbak vagyunk.

Azzal a tapasztalattal, hogy ezen testület elemei között kissébbségben az van, amely a nemzettel együtt érez. Többi elemei más-más bálvány előtt hajtanak térdet; és fájdalom ezen különféle bálványok között nem találjuk fel a nemzeti eszmének ti-zta hazafiui belátás szinompájában fénylő bálványát.

Idegen istenek imádói nem érezhetnek együtt. A magyar nemzet nem érezhet együtt azokkal, kik a mi magunk dolgában is Rómától várják a parancsot; sem azokkal, kikben a magyar föld buzája, bora, nem magyar vért termel, levegője nem magyar gondolkodást ébreszt; sem azokkal, kik a nemzeti élet lüktetésétől elzárt kolostorokban gyóntató atyák vagy házi káplánok szűkkeblű és bigott lelki vezetése alatt nőttek ki magukat magyar törvényhozó főurakká. — Nem érezhet és a mint a 10-iki szavazás megmutatta — nem is érez.

Hisz ha ez elemeknek agya hazafiasan gondolkozni, szíve nemzetiesen érezni tudna: ellen állhattak volna-e azon valóban apostoli szavaknak, melyek az eszme védelmében Szilágyi miniszter ajkairól elhangoztak? Ellenállhattak volna-e, ha rokon lélekkel fölfogni képe-

sek lettek vala azon nagy horderőt, melyet a kötelező polgári házasságról szóló törvényjavaslat nemzeti fejlődésünk tekintetében magában rejt?

Hisz eszmének magasztosabb apostola még nem volt, mint Szilágyi az e törv. javaslatban csirában gerjedező nagy nemzeti eszmének! A ki hallotta vagy olvasta Szilágyi miniszternek a főrendiházban elmondott két remek beszédét, s érezte e beszédeknek hazafias melegét — ha tán idáig nem vette volna is komolyan az ügyet, önként látja be, hogy nemzetünk jövőjére mily mérhetlen hatásu alkotásról van itt szó; önként érzi lelkében feltámadni egy hazafias kötelességnek a parancs szavát, s önként keletkezik ajkán egy fogadalom: hogy t. i. ez eszmének tántoríthatatlan harcosává szegődik s diadalára nemes buzgósággal törekedni fog.

A ki mindezeknél fogva átgondolni és mérlegelni tudja, hogy az egyházpolitikai törvényjavaslatokban minő horderő rejlik, s hogy a kötelező polgári házasságról szóló törvény nemzeti megerősödésünk útján egy valóban korszakot alkotó jelentőséggel bír, az méltán tarthatja azt, hogy a főrendiház csütörtöki szavazásától ezen törvényjavaslatban egy „eszme“ lett keresztre feszítve.

De a gondolatnál a fájdalom keserve s a remény öröme a lélek méhében ikrek gyanánt ébrednek életre.

A fájdalom a felett hogy megfeszít-

tett; — az öröm a felett hogy az „eszme“ megfeszíteni lehet, de eltemetői nem; mert az sziklát emel s harmad napon feltámad!

Az emberiség történelme a Golgotától kezdve nem egyéb az eszmék diadalánál; nem egyéb annak bizonyítékánál, hogy az emberiséget vezető eszmék ha egyszer életre keltek — egy pillanatra feltartóztathatók talán, — de el nem fojthatók.

A keresztyénségnek, a hitujításnak, a szabadságnak eszméi véren és vason keresztül törtek utat maguknak a világok trónjáig. Véren és vason azért, mert a korhadt intézményekhez s ebben saját hatalmukhoz ragaszkodó osztályok ó világa vérrel és vassal állott utjába az eszme diadal-menetének.

S az eszme mindég győzött s a korhadt ó világ roncsain építette fel trónját — az emberiség boldogítására!

Az az eszme, mely a muzeum termében f. hó 10-én megfeszítettetett, a nemzet lelkéhez van nőne; abban a magyar nemzet jövő békés fejlődésének, állami megszilárdulásának biztosítékát látja. Ennek az eszmének zászlaját a magyar közvélemény ragadta kezébe!

Es egy nemzeti eszme a magyar közvélemény zászlójára írva s oly erős karu zászló tartókkal élén, mint szabadelvű kormányunk tagjai — hallhatatlan! „Feltámadunk“!

A „Debreceni Ellenőr“ tárcája.

Ábránd.

Nem tudom, hogy hi-ják, nem tudom merre, hol,
De búbajos vidék van messze valahol,
Bájós földi éden,
Utvesztő rengeteg titkos közepében.

Vén fák összebuva védik a kis berket,
Hová csoda — szarvast, őzikét nem kerget
A nyil, s nem is beszél
Arról a csevegő patak, és nem a szél.

Az én képzeletem odáig elhatol . . .
Búbajos titokzat tündére, alhatol,
Dalladó föllegek
Hoztak ide titkon, elmegyek, elmegyek . . .

Csak egy tekintet csodáid honába!
Ott ül e szép világ leggyönyörűbb lánya,
Fehér a ruhája,
Hófehér szelidség ontja leplét rája!

Oh Istenem, dala átjárja szívemet,
Elfeledem tőle minden énekemet,
Csak azt az egyet nem
A mely néha álom-közben lepi lelkem!

Azután utra kél, röpdes ligetébe,
Virágaihoz száll patakja vizébe
Gyöngye fehér lábát
Fürdeti, fürdeti, elhúzva hullámát . . .

Fényes arany haja hull, hull az ölébe
Kis legyecské röppen gyönyörű keblére,
És azután elszáll,
S a dévaj titokkal ágról-ágra száll, száll . . .

Istenem, Istenem, jártam én már itten,
És ha minden elhagy, fogadást is tettem,
Vissza térek ide,
Egy gyönyörű szép lány puha, lágy keblire!

Nem tudom, hogy hi-ják, nem tudom merre, hol,
De egy bájós vidék van, tudom, valahol,
Nem, nem lesz az álom,
És keresem addig, míg fel nem találom!

G.

Hirlap- és gyorsírás a régi Rómában.

Ha egyszer képzeletben a régi Rómába megyünk, az ó-kor ez óriás városába, amely joggal neveztetett a világ uralkodójának, és ennek el is ismerték, a legyőzöttek úgy, mint az ellenállást kifejtők, Rómába, melynek legfőbb tanácskozó testülete, a szenatus, a római köztársaság idejében az egész földkerekség sorsát intézte; ha látjuk azt a sokaságot, mely kora reggeltől késő éjjelig átözönlik a világ-város utcáin, amint itt a földkerekség minden fajai színükben, alakjukban és viseletükben, a nyelvek zür-zavarával elvonulnak, hogy valamely fürdőben, vagy más nyilvános helyen a nap eseményeit megbeszéljék. Ha számba vesszük a különféle viszonyokat, melyek Rómában

a külvilággal szemben fennállottak, az ipar és kereskedelem politikáját, a barátságos vagy ellenséges viszonyt a föld népéhez, ha tekintjük a déli ember tüzes természetét, képzelmet és mindehez az igazi római büszkeségét, kérdezzük magunkat, hogy vőné véghez azt ezen millió ember, hogy valódi újságok segélyül véte e nélkül minden hír idejekorán a tömeg közt elterjedjen. — Hogy lehettek a rendeletek, hirdetések, törvények, mimódon a nagyvárosi életet mozgó események nyomdafesték nélkül közhírré tehetők? Hogy maradhettek a római birodalom határain elhelyezett hivatalnokok fővárosi rokonaikkal érintkezésben? és végre mint lehetett a világszerte városban idejekorán megtudni, ami az ország határain történik?

Először is voltak a nyilvános fürdők, a melyekben az előkelő világ a napi eseményeket megbeszélte. Itt ugyanis nem csupán azért jöttek össze, hogy fürdőjenek, hanem mindennek előtt mulatni akartak.

Igy keletkeztek a pompás, a rómaiak után is csodálatot ébresztő római fürdők, a melyek a fürdő termeken kívül dísztermekkel is el voltak látva, társas összejövetelek és mindennemű mulatság céljaira, társalgó szobák, olvasó termek, könyvtárak és játéktérrel, amelyek tehát teljesen a mi vendéglőinket muzeumainkat és tánc-órmeinket helyettesítették. Itt olvasták fel a költők új műveiket, itt beszélték meg azt, ami Nubiában vagy Spanyolországban történt. De nem csupán az előkelő világ volt az, amely a fürdőben megjelent, a szegény is felkereste azokat, minthogy e mulatság neki csak 1—2 krajcárjába került. Nagyon

— **Országgyűlés.** A képviselőház tegnapi ülésének lefolyásáról **távirati rovatunk** hozott tudósítást. A mint jelentettük, d. u. 2 órakor Szilágyi Dezső igazságügyminiszter szólalt föl és igen találóan jegyezte meg, hogy midőn nem lehet annak semmi eredménye már a házszabályoknál fogva sem, közel fekszik a gyanu, hogy csak botrány volt a cél. Tisztelt a miniszter a sajtó szabadságát, de az alatt senki nem érheti a gyanúsítás és rágalmozás szabadságát. Pedig a korrupció minduntalan való ok nélküli hangoztatásának korrumpáló hatása van, a közérzést korrumpálják ezzel, mert a tudatlan embereket félre vezetik. Apponyi Albert gróf is felszólalt: helye elte az ügy részének bírói utra terelését, a másik részt azonban parlamenti vizsgáló bizottság elé kívánna vitetni, már csak a hazai sajtó reputációja érdekében is. Szilágyi Dezső igazságügyminiszter rögtön megmagyarázta, hogy a sajtó reputációja nem dönthető el parlamenti bizottság által s rögtön rámutatott arra, hogy a parlamenti vizsgálat a legértéktelebb, mert tanukat nem idézhet meg s ezekben vallomása sem lehet hiteles, mert esetleges hamis vallásuk mi jogi következményt von maga után. Az ülést $\frac{1}{2}$ 3-kor befejezték.

A polgári házasság.

— **A függetlenségi és 48-as párt** kedden délután tartott értekezletén az állami a nyakönyvekéről szóló javaslatot tárgyalta. Kun Miklós és Polónyi Géza a javaslat ellen beszéltek, főleg az anyakönyvezetők kinevezése miatt. A javaslatnak ez intézkedés ellenkezik a függetlenségi párt programjával, amely a választási rendszert fogadja el. — Pázmány Dénes hívta a kinevezési rendszernek s mint ilyen, e szempontból nem talál kifogásolót a javaslaton. — Komjáthy Béla általánosságban elfogadja a javaslatot, amely egyik hathatós eszköze az állam és az egyház között levő surlódások megszüntetésének. Kiss Albert, Babó Emil, Beniczky Miksa, Meszleny Lajos szóltak még a kérdéshez, mire a párt huszonhat szava a zártaltal ellen elfogadta a javaslatot de hangsúlyozta, hogy a május 19-i párthatározat ezuttal is érvényben maradjon. A részletes tárgyalást május 16-ára halasztották.

— **A függetlenségi párt** gróf Károlyi Gábor lakásán gyűlt össze Madarász József

elnöklete alatt. A párt újra hangsúlyozta, hogy ragaszkodik régi egyházipolitikai elveihez és ennek értelmében a házassági jogról szóló javaslat visszaküldését követeli.

— **Az egyetemi ifjuság nagygyűlése.** Az egyetemi ifjuság monstre-gyűlése kedden d. u. volt az új város háza közgyűlési termében. Ahová meghívták a főváros polgárságát is, hogy együttesen tiltakozzanak a főrendiház szavazása ellen. A gyűlést délután négy órakor nyitotta meg Martos Ferenc joghallgató s elnökül Kégl János joghallgatót ajánlotta, akit a gyűlés egyhangulag meg is választott elnöknek. Az első szónok Moskovitz Iván volt, aki megokolás kíséretében a következő határozati javaslatot terjesztette elő: „A magyar főiskolai ifjuság nagygyűlése kimondja, hogy sajnálattal látja a reakció művét és sajnálattal látja, hogy azok a reformok, melyek mindenesetre az egész nemzet akaratával és érzelmeivel megegyeztek, megtörték egy kis, a kor és nemzet szellemével ellenkező testület renitenciáján.” — Martos Ferenc a következő javaslatot nyújtotta be: „Bizva meg a magyar főiskolák ifjusága a szervező bizottságot hogy a képviselőházhoz petíciót intézzen a főrendiháznak demokratikus alapon való újjászervezése tárgyában. — Engel Aurél joghallgató nyújtotta be a harmadik határozati javaslatot, amely voltaképpen a királyhoz intézendő táviratszóvege, a melyet a gyűlés elfogadott. Ez így szól: „Az egybegyűlt ifjuság, midőn alattvalói hódolattal járul Felsőgednek, Szent István utódjának trónja elé, sajnálkozását fejezve ki Felsőgednek, a szabadelvű eszmék legfenekeltebb védura előtt a felett, hogy a Felsőged kormánya által beterjesztett s így Felsőgednek, mint a legalkotmányosabb uralkodónak szükségképpen igaz szándékát kifejező, — a magyar nemzet képviselőházában pártatlan többséget nyert javaslatok zátonyra jutottak és szíve sugallatán indulva, legtörhetlenebb ragaszkodásának őszinte kifejezését el nem fojthatja. E szöveg felolvasása után iszonyu zajt csaptak az elenzékiek, úgy hogy az elnök enunciacióját csak kevesen hallották s később tudták meg, hogy a gyűlés a táviratot elfogadta. — Még nagyobb lett a botrány, mikor Huszár Emil és Bottlik József szólaltak fel. — Az elnök többeket felszólított, hogy a termet hagyják el. — Az ülés befejeződve, az ifjuság egy része a szabadelvű párt köré elé vonult.

A kör erkélyéről Podmaniczky Frigyes báró, majd Bessenyei Ferenc beszéltek az ifjusághoz. A szabadelvű klubból az Andrassy-utra. Károlyi Gábor gróf lakása elé mentek. — Károlyi Gábor beszélt itt először az éljenző fiatalokhoz. — Eötvös Károly is szólt a tüntetőkhöz. — A tüntetők ezután Szilágyi Dezső harmincad-utcai lakása, majd az Angol királynő szálló elé vonultak, de mert itt sem találták az igazságügyi minisztert, lassan szétesztek.

— **Egy bécsi lap a helyzetről.** A klerikális Vaterland a magyarországi politikai helyzetről írja: Az nem felel meg a valóságnak, hogy az udvari méltóságokat kétségbevonhatatlan jogaik gyakorlásában akadályozni fogják és azok, a mint eddig tudták, úgy ezentúl is ismeri fogják hazafias kötelességüket. Alapítalan az a hír, hogy gróf Czirák Béla külügyminiszteri osztályfőnök lemond állásáról.

— **Belföldi hírek.** (Dessewffy Sándor püspök), — mint az Alföld írja, megcáfolja azt a hírt, hogy herceg Windischgrätz altábornagyot, mint rokonát, ő hívta meg a főrendiház szavazására. A herceg felesége egyáltalán csak névrokona, akit nem is ismer. A meghívást azért sem tehetette meg, mert az ellenkező hazafias gondolkodásáért. — (Horvát képviselők Budapestre) — Mint Zágrábról távirják, — Gyurgyevitsnek, a tartománygyűlés elnökének vezetése mellett a képviselők tegnap tanácskoztak a budapesti kirándulás fölött. — Eddig ötvenkét képviselő jelentkezett a kirándulásra. — (B. Vay utóda.) A Vay Miklós által megürült helyre politikai körökben Tisza Kálmánt is emlegetik. Radó Kálmán vas megyei főispán és Szontagh Pál belső titkos tanácsosok is szóban vannak.

Tanügyi érdekek.

I.

Az országos tanszerkiállítás.

E napokban került a kezembe egy hannoveri egyetemi tanár „egyetemes földrajza.” Lapozgatván a tudós német professzor földrajzat, természetesen, az „Österreich-Ungarische Monarchie” első sorban is leköttette figyelmemet. — Niics szándékom e helyütt a tudós profesz-

természetes, hogy azon pompás oszlopcsarnokokban, melyek a fürdőkkel ösze voltak kötve, az újdonság könnyen terjedhetett szájról-szájra, rövid idő alatt mindenki tudta a hírt, melyet valaki a templomban vagy a számos nyilvános könyvtár egyikében hallott.

A könyves boltok is, melyekkel az ember a kiztereken és utcákban lépten-nyomon találkozott és a melyek már felismerhetők arról, hogy egy előtte álló mindennemű hirdetésekkel tele irt oszlop mindig bizonyos mennyiségű kíváncsi gyűjtött össze, alkalmat nyújtottak a különböző életkérdések tárgyalására. Természetes, hogy ezen boltokban számos látogató jelent meg, akik olvastak, társalogtak, bíráltak s a mellett bizonyára a napi kérdéseket is megbeszélték.

Alacsonyabb népszóly számára ott voltak az orvosok és borbélyok helyiségei; igen, a szakálynörök Rómában mindegy városi újdonság szabadalmazott tulajdonosai voltak. Bódéikban, — tabernae tonsorum — összegyűltek napoként, különösen a reggeli órákban mindazok, kik nem tarthattak külön rabszolgát e célra. Ezek különösen oly emberek voltak, kik nem tartoztak a lakosság gazdagabb osztályához, kik épen azért nem ritkán egész reggeli toileite-jüket a borbélynál végezték, minthogy otthon sem fésűjük, tükrük nem volt. Világos tehát, hogy az ilyen borbélyműhelyek minden városi újdonság középpontjává lettek. Azért mondja Martialis könyvében: „téged temlegetni fognak a vendégfogadók, a piac a templomok, kevesztuttak, oszlopcsarnokok és borbélyüzletek.” — Hasonlóként szól Horatius egy Kis-Ázsiában történt dologról: „A mi

Persius magát egykor Rupilius Rex-en meghoszálta, azt bizonyára minden fürdő és szenteteg tudni fogja.” — Kitészik azonban Horatius ezen szavaiból az, hogy a tabernae medicorum hasonló gyülekező helyet képezett.

Voltak még más kétlábu hírlapok is, emberek, kik mindent tudni szoktak, a füvet nőni is halották, kik körülfutkostak a városban, hogy alakukból kivetkőzött híreiket boldognak, oldogtalannak elmeséeljék.

Nagyon megkönnyíté a hírek terjedését, hogy a római, mint az déli Olaszországban ma is történik, életének legnagyobb részét a szabadban töltötte. — Visszavonult élet a házbán, melyet legfőlebb csak üdülés végett hagyunk el vagy egy üzlet-helyiségben melyből csak pár órára távoznak a régiek előtt ismeretlen volt. Majdnem annyit voltak, sőt néha még többet a házon kívül, mint benne. Ennek következménye az volt, hogy hogy számos nyilvános hely kellett, a melyek a tétlen emberek gyülekező helyei voltak. — Jellemzően neveztek el őket „stationes”-nek, a hol a napnak nem egy órácskáját kedélyesen elcsevegték.

„Volt Rómában”, mondja egy francia író, egy neme a nyilvánosságának, a melyet mi a mi- szaki ülő életmódunkkal fel sem tudunk fogni, a mi lehetővé tette, hogy Róma talán napról-napra, óráról-óra jobban volt értesülve, mint a mai Páris. Az örök város beszélő uj-ága kivonta magát a bélyeg, a cenzura, a rendőrség, a figyelmeztetés és lefoglalás alól.”

Friedländer „Róma erkölcsi történeté”-ben

azt mondja ezen városról: „mint valami magas toronyról lehetett itt látni az egész világot; a legtávolabbi határokról minden uton jöttek a hírek, s ut madarak által szállítva, a világuralom székhelyébe”, úgy, hogy az itt székelő császár képes volt bármely pillanatban legalább körü belől megmondani, mi történik a különböző helyeken birodalmában. Ha Egyiptomban esett, ha Kis-Ázsiában földrengés volt, ha a tenger a Rajnánál lázongtak, kevés nap múlva már a forumon beszéltek róla, nemkülönben a társas összejöveteleknél és lakomáknál. Előző járult az iszonyu vágy újságokat hallani; különösen gazdag emberek nem tudtak titko tartani. — Juvena is mondja: „És ha rabszolgái hallgatnának, úgy beszélének kutyái és lovai, ajtó-ragasztói és márványtalai.”

Hanem voltak Rómában más eszközök is az újdonságok közétete e. Ilyen volt a kikiáltók pracones intézménye, kik az auclioneseket hirdették, a mi Rómában nagyon gyakori volt, mert „bankrottát csinálni” mondja Juvena is „soknak nem jelent egyebet mint egyik városnegyedből a másikba hurcolkolni, azért ezen pracones foglalkozása igen jövedelmező volt, úgy hogy, a mint Martialis mondja, az atyák minden gondolkodás nélkül egy praconak, mint vőnek még tribuna felett is e önyt adtak és Petronnál olvasható: „Az én fiomnak, a mint az iskolából kikerül meg kell tanulnia énekesnek, kikiáltónak, vagy legalább is ügyvédnek a mesterségét, ez szerez neki keayeret egész életére.” Ezen pracones-eket alkalmazták akkor is, midőn valamit utca n tettek, ok hívták egybe a népet a gyűlésre, közétették a szavazók

szor könyvét bírálat tárgyává tenni — csak Debrecenre vonatkozó passzusát akarom itt hű fordításban visszaadni: „Debrecen nagy parasztváros 32,000 lakossal, kik többnyire csikósok, disznópásztorok és az elszórt tanyákon földmiveléssel foglalkozó baromtenyésztők. A ki Magyarországgal alaposan meg akar ismerkedni, az látogassa meg a debreceni országos vásárt!” Egyedüli mivelte város — ezen szerző szerint — Magyarországon Pozsony! — Nos, ilyen alapos ismerettel bírnak külföldön, tudós professzorok — Magyarországról, a kik régi 30—40 éves „Mayers Lexikonokból” tákolnak össze földrajzi könyveket. Most alkalma nyílik Debrecennek a külföld előtt is nyilvánvalóvá tenni.

A kiállítás immár minden tekintetben befejezett tény: minden tényező, a mely egy ilyen kiállítás sikerét előmozdíthatja, mely meg van nyerve. A kir. tanfelügyelő és Csiky Lajos főiskolai tanár — e lelkes két apostola a tanszerkiállításnak — csodákat miveltek a kiállítás körül. Nem szokásunk hyperbóákkal élni, — de bátran állíthatjuk, hogy ilyen mérvű tanszerkiállítás Magyarországon még nem volt!

Oly kapacitásokat és oly lelkes tanfőfiakat nvertek meg az országos tanszerkiállítás eszméjének, hogy azok már magukban viselik úgy az erkölcsi, mint az anyagi sikert.

Tizennégy tanterem — kiállítási terem — már is le van foglalva. Eddig 160 jelentkező kopogtatott már. Külföldi — londoni, porosz, svajci cégek is vesznek részt a kiállításban. Ezer meg ezer különböző intézetek növendékei hallgatói tanulmányi kirándulást tesznek hozzánk a kiállítást megnézni. Itt tehát az ideje, hogy Debrecen mutassa meg, miszerint nem parasztváros, hogy a népek, a városok kultur haladásában nemcsak nem maradt hátra, hanem óriási haladást tett még pedig önerejéből, saját fillérijéből.

Ime, egy kis kulturális mozgalomról — tanszerkiállításról lévén szó és mi történik? Tudós professzorok, fiatalok és öregek, katolikus és református egyházfők, megyei és városi dignitások kezét fogják egymással, hogy diadalra juttassák a kultúrának egy kis eszméjét! Tartanak bár ideálistának, de örült a szívem, midőn a múlt heti gyűlésen az ősz püspök mellett láttam a lelkes polgármestert, a tevékeny, buzgó kir. tanfelügyelő mellett a tudós Csiky,

eredményét, a népet a nyilvános játékokra meghívták.

Közírré tételre szolgáltak továbbá a falragaszok és táblák is. Fontos hirdetéseknek tartós tabulae-pictae-t alkalmaztak, éreből készült táblák, így a törvények, szövetségek közzétételére stb. Kevésbé fontos dolgoknál fatáblákat használtak, gipszszel bevonva, a melyeket az e célra elkészített helyre akasztottak, vagy egy darab fehér falat bevonattal — album — láttak el, a melyre aztán irtak. Ilyen falragaszokat találtak többek közt a kiáított Pompeiában is, hol egyebek közt olvasható: „Itt Merkur nyereséget, Apolló egészséget, Septimianus korcsmáros pedig szállás mellett jó ebédet ígér”. Más hol ki van írva: „Itt szállás kapható, pihenő hely 3 fillérért.” Majd ezt olvashatjuk: „E házról egy bronz korsó elveszett, a ki vissza hozza 15 sestertiumot kap, a ki a tolvajt elcsípi, Variustól két annyit kap”. A választásoknál is igénybe vették a falragaszokat. Pompeiában egy falon olvasható: „a korcsmáros Casellinust az aedilnél szeretné látni”, vagy: „kérjük, hogy Varus bíró legyen”, „kérlek benneteket, hogy választások meg Firmust aedilissé, ő érdemes republicanus, polgárok választások meg őt!”

Látható ezekből, hogy e falragaszok lapjaink hirdetési rovatait helyettesítették, és hogy sokkal hamarabb megkerülték a várost, mint az most lapjainkkal történik.

(Vége köv.)

a közszeretben álló kir. főreáliskolai igazgatót, a keresk. ak. igazgatóját, a minden kulturális mozgalomban résztvevő Zádort, Dr. Szántót, Dr. Balassát, és még számos lelkes tanférfit és nőt;

A hol a közmívelődés szolgálatában oly sok és lelkes egyént lehet látni: ott csak progressiv lehet a haladás! És ezt mutassa meg Debrecen a nagy világnak, mutassa meg most az országos tanszerkiállítás alkalmával. Nincs oka Debrecennek, hogy kulturális intézményeit véka alá rejtse; ha nem is kérkedik vele, de már reputatioja diktálja neki, hogy teljes képet nyújtson kulturális és emberbaráti intézményeiről. A felekezeti, állami és községi intézetek fogjanak kezét és egyöntetien eljárván, domborítsák ki Debrecen szab. kir. város közmívelődési képét! Hadd lássa a kiállításban résztvevő német és más idegen sógor, hogy Debrecen még sem „eine Bauernstadt mit vielen Schwein händlern.”

Kuti Zsigmond.

II.

A női ipariskola köréből.

Debrecen, május 16

Közel az év végéhez, a női ipariskolában csak úgy pezsg az élet, a ki déiben halad az iskola felé, örömmel, gyönyörrel látja azt a serreg fiatal lányt, kik onnan távoznak, hogy délután hangya szorgalommal folytassák a munkát. — Hát még ha benn a munka-teremben látjuk őket!

Belépünk az előszobába, melynek falán ki van függesztve az óraterv.

Hétfő: 8—10-ig rajz. Lő is van készítve minden hozzávaló, megkondul a folyosó kis csengettyűje, belép a rajz tanító. Menjünk vele. — Időmos csendes felállással tisztelegnek a növendékek.

Figyelemmel lesik a tanító szavait, a mint a magyar stílyú díszítmény számára a vázlat méreteit adja meg. Kész a vázlat, most már könnyű belerajzolni azt a szép magyar tulipántot, a melyent Kalotaszegen Gyarmati Zsigáné nem egy főhercegnő keletyében varrott már ki.

De ki is festik ám a megrajzolt alakot? Most magyarozza tanítójuk a festék vegyítését 10—12-ig vegyes munka és fehérenmű szabás és varrás. Egyik rajzol a másiknak, a kisasszony a szép áttört fésűlködő köpeny díszéhez adja meg a kellő utbaigazítást, ez — a legkisebb — a horgolásával remekelni akar egy egyszerű kötényen. — Ha éppen szabászati óra van, az óriási tábla előtt vonalzóval, krétával felfegyverkezve, mély csendben felhangzik: „á-tól-d-ig egy dőlts vonal, a szögöre hagyunk 4—5 cmt.” és így tovább.

E közben lassan elsurranunk a mellékasztalokhoz. A vegyes csoport foglalkozik; itt egy csomózott mintaszalag. Nem akarjuk elhinni, pedig látjuk, hogy ehez semmi más nem kell mint a tiz ujjunk és a sodrott cérna.

Itt egy asztalfutó. Amott egy gallér készült keretmunkával.

Ha már végig hallgattuk a délelőtti szives örömmel hallgatunk a felső ruha szabás és varrás tanítónőjének m-ghívására s. d. u. 3-kor ott vagyunk mi is.

Vagy két növendék felrajzol a táblára derék mintákat, folyton indokolva, ezt a vonalat ettől eddig, ez a hajlás a bevarrásra lesz hagyva. Nem elégszünk meg ennyivel, kérjük a növendéket ugyanezen méret szerint csinálja meg a rajzot harmad nagyságban. Kérésünk előzőkenyen teljesítve lesz.

Majd rajzolnak különböző gallér mintákat. Felrajzol valamelyik egy legújabb divat szerinti új mintát. A kisasszony derűlten nevet a mi ijedtségünk felett, ez az ijedtség tőlünk családapáktól egész méltányos és jogos. Hogyne, mikor a divat szeszélyes istenasszonyának ez idők szerint úgy tetszik, hogy a két ujjhoz két méter szövet a mint mondani szokás „meg se kottyan.”

Derűlten lépünk ki az előszobába, hol az igazgató élénkbe teszi a látogatási könyvet s mi jóleső gyönyörrel írjuk be a nevünket. A tanító testületnek szóval fejezzük ki megelégedésünket, mert méltó a munkás a maga bééré, s ők dolgoznak sokat, hangyaszorgalommal.

Ime egy látogatásom a női ipariskolában.

Nem vonzza önöket mindez a kép?

Két fiatal leányt talán ez vonzott ide, kik a rendkívüli tanfolyamon hirdetett tüfestést, műhímzést tanulják egy külön kis oldalszobában.

A mint hazamenőben bevezeltünk városunk társadalmi viszonyairól, eszünkbe jut 1893. évi május, a mi tisztelt nőegyletünk akkor rendezett nagyszabású népiünnepe.

Egy emléklapot is adtak ki róla „Május” címen. — Népszerű polgármesterünk ezt írta bele: „Nőegyletünk! városunk büszke rád!” Visszhangozzuk mi is mind a nsg. kir. tanácsos ur szavait. Nem tömjénezésből, hisz azoknak a nőknek, kik 20 árva tartásán, százakra menő szegények segélyezésén kívül ilyen eszme kivitelére is van erejük, azoknak a nőknek elismerést szavazva magunkat tiszteljük meg.

Hála és tisztelet Nsg. Eötvös K. Lajos kir. tanfelügyelő urnak, Zalai Márk keresk. tanár urnak, kik az eszme pengetői voltak s kik, hogy az testté vált, azóta is legmelegebben érdeklődő támogatói az új, de izmosodni indult női ipariskolának.

Székely Melinda.

Trodalom — Művészet.

* A Mátyás-szobor-pályázat eredménye.

Mint Kolozsvárról írják, a Mátyás-szoborra beérkezett hét pályamű fölött már döntött a bíráló bizottság. A jury ítélete a következő: Az első 4000 koronás díjat Fodor János tervének ítélte a bizottság egyhangulag, mint olyan alkotmány mely eszméjében eredeti és az eszme kivitelében összhangzatos és következetes nemcsak Kolozsvárnak lesz tiszkesége, de a magyar műtörténet fejlődésében is eseményt képez. A második díjat: 3000 koronát Bezereédi, a harmadik díjat: 2000 koronát Köllő nyerte. A bíráló bizottság ezenkívül Róna, ifj. Vastagh György és Tóth András debreceni szobrász pályatervét is megvétele ajánlja. Fodor János, ki az első díjat nyerte, pozsonyi szobrász. Tudvalevőleg ő csinálja a pozsonyi Mária Terézia-szobrot is.

* Az 1848/49-i magyar szabadságharc története illusztrált vállalatból most jelent meg a 12. füzet amelyben Gracza György az erdélyi oláh lázadás szervezését mondja el, tömör, világos nyelven, élénk tollal. Epen most midőn a kolozsvári Memorandum-pör folyik, igen aktuális a könyv ezen része, mert az 1848-i és a mostani oláh mozgalom közt sok rokon vonás van. E füzethez rendkívül díszes műmelléklet is van csatolva, a mely színes kivitelben Rózsa Sándor csikós gerillának támadását a vasas németek ellen ábrázolja. — Igen sikerültek a többi egykoru képek is.

Színház.

* Sugár Aranka a kít a debreceni színpadról előnyösen ismer a közönség, a nagyváradi színpadon nagy sikerrel játszik. Kiváló Feynyvessy Margit fiatal énekesnő nyerte meg leginkább a publikum rokonszenvét, ki legutóbb a Madarász Postás Mikájában debütirozott.

Helyi hírek.

— **Báró Vay Miklós.** Báró Vay Miklós a főrendi-

ház elnökét kedden délután temették el Budapesten. Utolsó kívánsága az volt, hogy végtisztességén mellözzenek minden külső pompát. — A ravatal az Akadémia előcsarnokának közep oszlopsora között volt felállítva. A koporsón a család és az Akadémia koszorúja volt. Balról a ravatal mellett volt a kormány óriás babér és palma koszorúja, amelynek felírata a következő: A magyar királyi kormány tagjai báró Vay Miklósnak. — Ott voltak továbbá a főrendi ház koszorúja ezzel a felirattal: A főrendi ház szeretett elnökének — a tiszántuli református egyházkerület koszorúja

is. — A család részéről megjelent: Báró Vay Ödön, Sándor és Béa, báró Bánhidyné és a gróf Teleky család tagjai. — A király képviselőjében Lónya vezredes, első szárnysegéd jelent meg teljes katonai díszben a koporsó lábánál foglalt állást. — A kormány részéről: Wekerle Sándor miniszterelnök, gróf Csáky Albin, báró Fejérváry Géza, gróf Tisza Lajos, gróf Bethlen András, Hieronymi Károly, Lukács Béla és Szilágyi Dezső miniszterek, Gromon Dezső, Miklós Ödön, gróf Andrássy Gyula és Reiszig Ele államtitkárok jelentek meg.

— **Villamos világítás Debrecenben.** A városi tanács tegnapi ülésében mutatta be Körner Adolf előadó tanácsnok az augsburgi légszuszgyár r.-társaság ösmeretes ajánlatait a villamos világításnak városunkban leendő behozatala tárgyában. A tanács ezuttal nagyon természetesen nem nyilatkozott, nem is nyilatkozhatott az ajánlat felett, hanem egy szakértő bizottságot alakított véleményadásra. A tanács idevonatkozó határozata így szól: „A város közvilágításának javítása mindenestre közóhajttal képezzék, s mivel a villamosvilágításnak igénybevétele már különben is célba vétetett, általában az utcai világításnak javítására nézve javaslatadás és a légszusz ipartársulattal kötött szerződés figyelembe vételével városunkban a villamos világításnak mi módon létesítésére vélemény adás végett Boczkó Sámuel r.-főkapitány ur elnöke alatt egy szakértő bizottság alakítatik, mely bizottságba részvételre: Kiss József ur, a debreceni ref. főiskola természettanára, Jeszencsák Sándor ur az állami főreáliskola természettanára, Tóth István, Berger Jenő biz. tag urak felkéréstnek, Ábrahám László t. főügyész ur, dr. Sárváry Gyula főorvos ur, Szabó József főszámvevő ur, Stáhl Géza h. főmérnök ur és Györy Kálmán ur mint világítási felügyelő megbízatnak. Az augsburgi légszusz-ipar társulatnak a villamosvilágításra vonatkozó ajánlata tárgyalás végett már most ezen bizottságnak kiadatik, ugyancsak Temesvár, N.-Kanizsa és Szatmár városok tanácsa által az ott már létesített villamos világításra vonatkozólag megküldött szerződések és iratok is tanulmányozás céljából a bizottságnak kiadatik.”

— **A főispán ebédje.** Gróf Dégenfeld József főispán tegnap — mint már említettük — a megyei közgyűlés több tagját ebédre hívta meg a Bika szálloda cukrázda helyiségébe. Az ebédnél Fekete Sándor főjegyző először a közszereketben álló főispánt azután a törvényhatósági bizottság tagjait köszöntötte fel, akik a tegnapi közgyűlésen is tanácsot adták hazafiságunknak és bölcs mérsékletüknek.

— **Debrecen részvétirata.** A városi tanács — mint már tegnap említettük, báró Vay Miklós koronaőr és főrendiházi elnök halála alkalmából részvétiratot intéz a boldogult hazafi családja felé. E részvétirát így hangzik: „Vajai báró Vay Ödön ur méltóságának Zsolca, Debrecen sz. kir. város tanácsa megszorodott szívvel vette tudomásul a legfőbb állami méltóságok és köztisztviselők körülvett koronaőr, főrendiházi elnök, egyházi nagy férfi, báró Vay Miklós ő kegyelmességének folyó hó 14-én történt gyászos elbunyat. Mély gyászunkat fokozza az, hogy mi ő benne városunk jóindulatú pártfogóját s diszpolgárát veszítettük el. — Összinté részvétünknek városi jegyzőkönyvbelettktatásával nem elégedve meg: ez uton is kifejezést akarunk annak adni, kérve méltóságodat, hogy öszinté részvétünket a gyászoló főiri család öszszes tagjaival közölni kegyeskedjék. Debrecen, 1894. május 16-án, a polgármester helyett Vértessy István főjegyző, Roncsik Lajos jegyző.”

— **Találkozás tíz év után.** A debreceni gazdasági tanácsnak 1884-ben végzett hall

gatói közül huszonhárman, mielőtt megváltak volna az iskolától, kötelezték magokat, hogy tíz év múlva Debrecenben találkozni fognak. Ugyanazon ifjak voltak ezek, akik a még ma is kellemes emlékezetben lévő fényesen sikerült műkedvelői előadást rendezték a színházban a gazdasz segélyegylet és a zenede javára. Finum Rózsit Kubay Alajosné urnő játszotta, a falurossza szerepével Pálffy Gyurka birkozott meg bravúrosan. A tíz év most telt el s a múlt héten Karácsony Zsigmond földesi földbirtokos felhívására a 23 ifjú közül 14, ma már férfi kora teljességében lévő volt tanulótárs jelent meg találkozásra a Bika szállodában, névszerint: Karácsony Zsigmond, Darvas Béla (Debrecen) nagybirtokos, Hódy Béla földm. ü. miniszteri tisztviselő, Szabó János, (Csorvás) gazdatiszt a Wenheimoknál, Baska József gazdatiszt a Pallavicini uradalomban, Mesteller János (Gyál), Gajzágó Elemér turpászói birtokos, Nickl Ferenc, kisújszállási birtokos, Szabó István földm. iskolai tanár a Pallagon, ifj. Hajdu János turkevei birtokos, Jürcesek Béla (T-Tarján) gazdatiszt a gr. Károlyi uradalomban, Polgár Béla t.-sz.-miklósi földbirtokos, Trásy Béla dohány beváltó hivatali tiszt T-Roffon és Ungváry László (N. Cigánd) a Sennyef uradalomból. A többiek kimentették magukat távollamaradásuk miatt. Este közös vacsorára gyűltek össze, melyen megjelentek: Szücs Mihály, Czajlik István tanárok, Török Gábor erdőmester (10 évvel ezelőtt tanár a gazd. iskolában.) A Magyarok zenéje mellett kitűnő hangulatban hajnalig mulattak s újra kötelezték magukat, hogy 1904 máj. 10-én megint találkoznak a Bikában.

— **Hitelesítő közgyűlés.** A vármegyházánál ma délelőtt 10 órakor hitelesítő közgyűlés volt, melyen a tegnap lefolyt megyei közgyűlés jegyzőkönyve nyert hitelesítést.

— **A jog és pénzügyi bizottság** holnap d. u. 3 órakor ülést tart, melyen a zárszámadást veszik tárgyalás alá. A bizottság tagjai köréből úgy értesülünk, hogy tekintettel az idő rövidségére, mely a zárszámadásnak áttanulmányozására, de még áttekintésére sem elég, a bizottság kebelében indítvány készül a közgyűlésnek nyolc nappal leendő elhalasztása iránt.

— **Fiume meghívása.** Dall'asta Szaniszló a fiemei közelet eme vezérlő férfija, a fiemeiek debreceni látogatásának rendezője Márk Endrétől a dalegylet elnökétől szives üdvözlését küldötte Simonffy Imre polgármesternek. Mikor ezt az üdvözlést rábizta Márk Endrére, még ezeket mondotta, azzal a kéréssel, hogy ezt az üzenetet szintén adja át a polgármesternek: „A debreceni dalegyletnek ezt a látogatását mi fiemeiek csupán az országos dalünnepélyen való részvételnek tekintjük s így ezzel a mi múlt évi látogatásunkat Debrecenben, nem tartjuk viszonyozottnak. Kérjük azért a debreceni polgárságot, hogy a dalegyletrel karöltve minél előbb adja vissza azt a felejthetetlen emlékü látogatást. A fiemeiek még most is a lelkesedés hangján beszélnek a debreceni utról. Egy előkelő urnő, a ki tavaly Debrecenben volt, beszélt most egyik debreceni ismerősének, hogy mikor hazatérték és az otthon maradtak kérdészködtek Debrecenről, úgy meg voltak hatva hetekig, hogy sirás fogta el őket, mint a kis gyermeket.”

— **A gazdasági egylet tanulmány-utja.** A debreceni gazdasági egylet több tagja pünkösztör tanulmányutat tett, a melyen részt vettek Váczy János vezetésével: Jobbágy János, ifj. Kertész János, ifj. Kertész István, Kertész László, Fehér Sándor, L. Nagy Bálint, Kéki Sándor, ifj. Bányai István, Buzás Elek, Tancsovics Jenő, Rickl Antal, Dalmy László, Hufli-sz Kálmán, Maurer Emil, Szunyogh Zsigmond, Dávidházy Imre, Bulsster Agost, Fried Lajos és Szücs Mihály tanár. Megtekintették a mezőhegyesi uradalmat Szeged több gazdaságát és gróf Csekonics Endre zombolyai uradalmát; mindenütt a legszivesebb

fogadtatásban részesültek és gazdag tapasztalatokat szereztek az okszerű mezőgazdaságról Zombolyáról a társaság egyrésze a vas-kapu munkálatok megtekintésére utazott.

— **A debreceniek itthon.** A debreceni dalegylet tagjainak egy része, köztük Márk Endre elnök és dr. Körösy Kálmán, lapunk tudósítója, tegnap éjjel 3 órakor hazaértek a fiemei diadalutból. Legtöbben még visszamaradtak részint Budapesten, részint pedig elhajóztak Velence, Trieszt megátogatására. — A hazajöttök elragadtatással beszélnek fiemei barátaink rendkívül szives vendégszeretetéről, a lelkesedéssel és a forró rokonszenvről, — melylyel a debrecenieket körülrajongták. — Felejthetetlen szép napok voltak azok; de a legnagyobb örömet mégis az az önzetlen tiszta hazafiság, a magyar állameszméhez való szilárd ragaszkodás okozta, melyet a kirándulók Fiume közönségénél találtak. Azóta utban van Debrecen felé a postára tett második díj is, gróf Batthiány Lajos kormányzó ajándéka, melylyel a jury a debreceni dalegyletet egyhangulag hozott és id. Ábrányi Kornél által fogalmazott ítéletével kitüntette. — Két, bronzból öntött, remek talapzaton ágaskodó paripa ez az értékes grófi ajándék, melyeket egy-egy csatlós tart feken. A remek díj közelebb közzemlére lesz kiállítva s azután a dalegylet többi diadaljéveivel együtt valószínűleg a kollegium muzeumában helyezik e, külföldi gyűjteményben.

— **Adó.** Az 1894. évre szóló és megállapított földadó, továbbá I. és II. oszt., valamint a IV. osztályu kereseti adó kivetési lajstromnak 8 napi közzemlére f. é. május 15-ik napjától 23-ik napjáig a városi adókiivető hivatalban az 1883-ik évi XLIV. törvénycikk 16 §-sa értelmében kitéve vannak; mihez képest az adózók figyelmeztetnek, hogy a kivetési lajstromokat tekintsek meg és ha a kivetés ellen alapos kifogásuk van, felszólalásokat és pedig: a) azon adózók, kik a lajstromban foglalt adóval nem már a múlt évben voltak megróva, a lajstrom kitételének napját, b) azon adózók, kik a kivetési lajstromban megállapított adóval az idén első ízben rovtattak meg, adótarozásuknak az adókönyvecskében történt bejegyzését követő 15 nap alatt a városi adóügy-osztálynál adják be. Debrecen, 1894. május 10.-én. A városi tanács.

— **Debreceni ajándék Ciottának.** A debreceni dalegylet eredeti emléktárgygyal kedveskedett a fiemei polgármesternek, Ciotta Jánosnak, — a ki disztagja a dalegyletnek és diszpolgára Debrecennek. Érdekes debreceni specialitás ez az emléktárgy. Egy remek kivitellű kosztók, melyet a dalárda egyik pártoló tagja készített, s felszerelte taplóval, kovával, acóval, jöféle szűz dohánynyal pedig meg is tömte. A dalárda pedig piros bársony tokot csináltatott hozzá s feldiszipette azt egy ezüst lanttal. Fiumében a dalegylet nevében Lengyel Imre, Márk Endre és Komlóssy Arthur tiszteltek a podesztánál s ekkor adták át neki az emléket, melyet fölötte nagy örömmel fogadott el. Ciotta később Lengyel Imre és Márk Endre lakásán viszonozta a látogatást; de nem találván otthon őket, névjegyét hagyta hátra.

— **Kossuth szobra.** A debreceni Kossuth-szoborra ma a következő adományok érkeztek: be Tóth Béla szobor-bizottsági pénztárhoz: Sassa Károly albisi ref. lelkész postautalványon 4 frt 79 krt küldött; mint a helyiségben történt gyűjtés eredményét. Körösi Sándor orsz. képviselő 590. sz. gyűjtőívén: Körösy Sándor 10 korona. — Dr. Flegmann Jenő (Nyiregyháza) 2201. sz. gyűjtőívén: Flegmann Jenő 1 forint. Bérkeztek továbbá a Doby Sándor nádudvari lakos 1643. sz. gyűjtőívén a következő adományok: Doby Sándor 2 frt, ifj. Doby Sándor 1 frt, Doby Lajos 1 frt, Aranyos György 1 frt, Mészáros Sándor 40 kr., Cseke Józsefné 50 kr., Rásó György 10 kr., ifj. Lakatos István 10 kr., Molnár Imre 10 kr., Cseke János 10 kr., Lakatos Lajos 10 kr., Molnár József 10 kr., Hódos Antal 10 kr., Tancsuk András 10 kr., Nagy Sándor 10 kr., Lakatos Bálint 20 kr., Demjén József 20 kr., Daru Péter 50 kr., Kiss Imre 40 kr., ifj. Virágos Sándor 10 kr., Piros Rozália 50 kr., Molnár Sándorné 10 kr., Nagy Sándorné 10 kr., Szilágyi

Ferené 10 kr., Timcsuk Andrásné 10 kr., Rásó Károly 10 kr., Vértési Benedek 10 kr., ifj. Nagy Sándor 10 kr., Molnár András 10 kr., Papp Géza 10 kr., összesen 9 frt 70 kr. — Kovács Mihály 738. sz. gyűjtőívén: Id. Ormós István 1 frt, Bikfalvi Géza 1 frt, Ormós Gábor 50 kr., Varga Lajos 50 kr., Menyhárt Lajos 20 kr., Menyhárt Róza 30 kr., Szöllösi Albert 20 kr., Juhasz Lajosné 50 kr., Szendrei Sándor 20 kr., Erdei Jánosné 1 frt, Menyhárt János 1 frt, Berényi János 1 frt, Németi István 50 kr., Harsányi Lajos 50 kr., Balogh Róza 50 kr., Balogh Mari 1 frt, Tóth Ferenc 50 kr., Hegyi Károlyné 30 kr., Posta Bálintné 50 kr., H. L. 1 frt, öz. Orosz Lászlóné 2 frt, Gulyás Károlyné 50 kr., Medgyessy Ferencné 1 frt, Fodor Gábor 1 frt, Herdliágkány 50 kr., Valaki 50 kr., Kálmán Lajosné 50 kr., öz. Szóke Jánosné 1 frt, Jámorné 30 kr., Gyarmaty János 50 kr., összesen 20 frt.

— **Kinevezés.** A király, a földművelésügyi miniszter előterjesztése folytán Fröhlich Sándor adótitstet a hajdu-böszörményi királyi adóhivatalhoz ellenőrré nevezte ki.

— **Az országos tanszerkiállítás küldöttsége.** Megirtuk már, hogy a városunkban létesítendő orsz. tanszerkiállítás védnökéül a kiállítás rendező bizottság gr. Csáky Albin vallás- és közoktatásügyi minisztert kéri föl. A küldöttség, mely Simonffy Imre kir. tan. és polgármester vezetése alatt Eötvös K. Lajos kir. tanfelügyelő, Csiky Lajos theol. akad. tanár és Zádor Lajos a kereskedő társulat elnökéből áll, — ma délelőtt utazott el a fővárosba. A küldöttséget a miniszter holnap délelőtt fogadja. Ugyanezen küldöttség az orsz. tanszerkiállítás rendező bizottságának elnökévé főként Berzevichy Albert államtitkárt, igazgatósági elnökökké, Szathmáry György miniszteri tanácsost és Gyertyánffy István orsz. tanszermuzeumi felügyelőt és igazgatót. Bíráló bizottsági elnökévé Mártonffy Márton ipariskolai orsz. főfelügyelőt kéri föl. A küldöttség honapután fog visszatérni Debrecenbe.

— **Hamis alispáni pecsétnyomó.** Emlegettük tegnapi lapunkban, hogy Schwartz Marton h. hadházi lakos ugyanott egy hamis alispáni pecsétnyomót lelt. A h. hadházi előjáróság ma beküldte a pecsétnyomót a szolgabírói hivatalhoz. A pecsét szalonnaköbe van vágva. alakja ovál. Közepén cimere van, zöld mezőben álló hosszú palástban levő alak, mely jobb kezében hosszú, egyenes meztelen kardot tart. Körülötte ezen fölírás: „Bács-Bodrogh t. e. vármegye alispáni hivatala.“ A szalonnakön a metszés egészen kifogástalan. Az egyes vonások bajszalvékonyságnak s az egész oly, — mondhatni finom kivitelű, amely világosan mutatja, hogy nem avatlatlan, de olyan kéz metszette, amely már gyakorlott az ilyenekben. A vizsgálatot folytatják.

— **Apolónók felvétele.** A magyar vöröskereszt-egylet folyó évi július 1-én új beteg-ápolónói tanfolyamot nyit az Erzsébet-kórházban. A megüresedő 11 helyre pályázhat minden feddhetlen előéletű nő 20—40 életév között, ki erkölcsi jobb meggyőződésből, hivatásszerűleg kíván az ápolónói életpályára lépni. A kérvények a szükséges okmányokkal felszerelve legkésőbb folyó évi június hó 16. áig terjesztendők be a magyar vöröskereszt-egylet igazgatóságához, (IV. koronaherceg-utca 2) hol a következő feltételek is megtehetőek. — A folyamodványhoz melléklendők: a) keresztlevél, illetőleg anyakönyvi kivonat; b) ha az illető férjzett vagy kiskorú, beleegyezését a férjnek, szülőknél vagy gyámnak; c) erkölcsi bizonyítvány, mely vidéken az illető lelkészi hivataltól, nagyobb városokban az illetékes hatóság által is kiállítandó; d) hiteles bizonyítvány arról, hogy magyarul és esetleg németül is tud beszélni, írni és olvasni tud s kellő felzárkózási képességgel bír; e) hatósági bizonyítvány a folyamodó családi viszonyairól és foglalkozásáról; f) egészségi és himlőoltási bizonyítvány.

— **Majális.** Az ev. ref. felsőbb leányiskola növendékei, a mint beünket értesítenek, ez ideig tavaszi mulatságokat még e hónapban megtartják — mint az előbbi években, úgy ezuttal

is a nagyerdei „Vigadóban“. A majális napját pár nap múlva közöljük. Előre is felhívjuk a táncolni szerető mindkét nembeli ifjúságot e mulatságra, mely az idén is családi jellegű lesz.

— **A város főutcáinak locsolása.** A melegebb idő beálltával a városi tanács közegészségügyi tekintetből többféle övintézkedést tett és rendelt el a lakosság részére. Ezek között volt az a megbízás is, amelyet Körner Adolf tanácsnoknak adott az iránt, hogy a vasutól a nagyerdőig vezető közutnak naponkénti locsolására nézve tegyen javaslatot. E megbízás folytán próbálocsolást tartottak, melynél kitűnt, hogy ezen hosszú utvonálnak töltesítésére a tűzoltó egyesület hat vizes hordója elégséges, ha a Margit-fürdő bővizű kutjaiból gőzszivattyú segítségével töltik meg a hordókat s ezek mellé ugyanannyi kettős lófogatot és kocsist alkalmaznak. Szikszay Gyula tűzoltó főparancsnok és a Margit-fürdő tulajdonosa ma ajánlatot tett a városnak a locsolás rendszer, naponkénti eszközlése tárgyában, kötelezvé magát, hogy az említett hosszú utvonalt ajánlata elfogadásának napjától legkésőbb okt. 1-ig naponként egyszer, esetleg kétszer is töltesítse, illetőleg a hat víz hordó járművet elszállítható vízmennyiséget adja, a hordókat gőzgéppel megtölteti két ezer frtért. A vizes járművekhez két pár ló és kocsis már meg van a tűzoltó laktanyán, a hiányzó négy pár ló és kocsisról a város gondoskodnék vagy magán fuvarosok vagy saját kocsisainak és lovainak kirendelése által. Ezeknek utasítás volna adandó arra nézve is, hogy tüzesetek alkalmával a vizes hordókat a vész helyére is tartoznak kivonulni e ott segídeznük. A Szikszay Gyula ajánlata közegészségügyi, mint tűzrendőri szempontból komoly figyelmet érdemel.

— **Uj kisedővodák a megyében.** Eötvös K. Lajos kir. tanfelügyelő nagy buzgalommal igyekszik oda hatni, hogy tankerületében a kisedővodási törvény minél előbb végrehajtsák. A községek pedig nem csekély áldozatkészséggel egymásután állítják fel a kisedővodákat. A nádudvari járásban közelebb két óvoda nyílt meg: Nádudvaron és Szováton. Amott Nádasz Krisztinát, emitt Szűcs Etelkát választották óvónőnek; mindketten debreceniek. Nádudvaron egyelőre bérelt helyiségben van az óvoda, de rövid idő múlva, díszes állandó épületet emeltek e célra a község mintegy 4000 frt költséggel. Földesen a község közepén tágas, lomoos udvart vásárolt az előjáróság, s erre fogják építeni az óvoda házat.

— **Ejegyzés.** Darvasy Endre kir. tanácsos, nagyvárad m. kir. pénzügyigazgató leányát Ilonát eljegyezte Horváth Vilmos kir. aljárásbíró Margittaról.

— **Egyház.** A debreceni ev. ref. egyház tanácsstermében e hó 19. napján d. u. 3 órakor iskolaszéki ülés tartatik. Tárty: folyó ügyek.

— **A „Debreceni orvos-gyógyszerész egyesület“** e hó 19. napján délután 5 órakor az egyesület helyiségében havi ülést tart. Tártyak: A járványos agy- és gerinc-agyhártyalobok, Dr. Tihanyi Sámuelről.

— **Tűzoltók bálja Nánáson.** A Hajdu-Nánási önkéntes tűzoltó-egylet saját pénztára javára a debreceni tűzoltó zenekar közreműködésével május hó 20. napján, azaz vasárnap a Nagy Lajos fürdőjében zártkörű táncvigalmat rendez. Belépti-jegy személyenként 60 kr. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapiilag nyugtáztatnak. — Ételekről és italokról mérsékelt áron gondoskodva leend.

— **A kine nem kell a szabadság.** Különös látogató jelentkezett ma reggel Ágoston Illés városi hajdúvezetésnél. Beállított hozzá egy százas lóval Védres Mihály helybeli kőműves, aki nem rég jött haza Munkácsról, ahol a kötelek-utcan elkövetett gyujtogatásért két évi fegyházat ült. Vedrest három évre ítélték el, de időközben kilenc hónapi föltételes szabadságra hazabocsátották. Vedresnek azonban nem kell a szabadság. Azt mondja, hogy az ő lelkiismerete nem nyugszik, míg a hátralevő kilenc hónapot is ki nem tölti. Azért jött tehát, hogy a káplár ur csukja be őt. Ágoston az ügyészhez utasította a különös embert, de alig tudta kiteszkolni a szobából. —

Végre elment, de maga helyett — garancia-képen ott hagyta a kőműves százasokkal tele ládáját.

Vegyes hírek.

* **Véres harc a templomban.** Derecskén igazán piros pünkösöd volt az idén, piros volt a vértől, mely ugyancsak patakzott. Már a múlt év őszén összetűztek a nagyutcai legények a kiskutközietekkel, de akkor néhány kékfolttal egyiküknek másinak a hátán beérték. A bosszu azonban megmaradt, s pünkösöd első napján megtermette véres gyümölcsét. A délelőtti isteni tisztelet után templomból kijövetkor, mindjárt a templom mellett összetűztek az ellenfelek, de akkor egy-két okosabb ember csitítására a dolog abban maradt. Délutáni isteni tisztelet alkalmával már a közuton összetűztek s bejövetkor a szűk grádicson kezdtek egymást kélselelni, a templomból kijöve valóságos mérszárlás kezdődött. Az őszszel megtárgált sereg a csizmaszárból kihuzta a késeket s úgy rontott ellenfeleikre, de persze azok se hagyták magukat s egyiktől-másiktól kicsavarva a kést, ugyancsak viszonzták a szurást. Megsebesültek ilyen módon 5-en. Legtöbb és legsúlyosabb sérülést szenvedett Nagy János, a hecc vezére, ki, mellesleg legyen mondva, röviddel ezelőtt jött haza Vácra, ahol 4 esztendő múlt embergyonuitésért. No most nehezen kerül vissza — mert mellkasán elül-hátul nem kevesebb, mint hét seb tátong, melyek közül különösen egy jobboldalt a tüdőig hat. Egy másik: Szóke János szintén igen súlyos szurt sebet kapott a jobb felkarján, úgy, hogy az orvoshoz is alig tudott elvanszorogni, — sok a borzasztó vérveteszégtől elájult. A főszolgabíró rögtön kiírtetett minden kormát, a záróra meghosszabbítási engedélyt visszavonta — s az ünnepe más napjára engedélyezett bálakat betiltotta. A csendőrség pedig minden gyanus egyént a bűnösökkel együtt letartóztatott. A sebesülteket dr. Szabó járásorvos vette azonnal kezelés alá.

Törvénytörési csarnok.

* **A memorandum-pör.** A tárgyalás még több napig elhúzódhatik, mert a tegnapielőtti d. e. nagy része is azzal telt el, hogy az inkriminált passzusok magyar fordításán vitakoztak. Végre valahára azonban rátértek a szerzőség kérdésére is, és kihallgatták az első vádlottat, Coroián ügyvédet, aki ma már magyarul védekezett. A szerzőséget beismerte, de tagadta, hogy a memorandum megtámadja az unióról szóló törvény kötelező erejét.

Még egy „Isten hozzád.“

(Ajánlva Kossuth Ferencnek.)

— Írta: **Gondy Károly.** —

A haldokló Agg egy magasabb szózatra újra eszmél: „Talpra magyar hi a haza!“ A közös, a örök, az elnem ragadható haza! Rabok legyünk? Nem, csak szabadok az ég felé! Ős apáink ott várnak!!...

Megeredtek a könyv csatornái, áldás hull ismét a szabad földre, új hősök teremnek a könyv áztatott anyaföld mélyéből.

Elhamvad a test, porrá lesz a lélek hüvelyke. A fa égése: a benne megkötött napugarak felszabadulása csak; hamvából újra kél a hatalmas törzs.

Halál! nem oly borzasztó a te hivatásod! Te az élet sorvetője és aratója vagy; öltöztetője és vetkeztetője a mulandóságba burkolt szellemnek; ruhatárnoka a tisztuló lelkek nagy elő estélyén.

Halál! ne bízd el magad az egyszer, megszoktuk már nagy vendégszereplésed; nem te okozod, mély gyászunkat, ha mindjárt egy Deák mellé helyezéd a Professort. Nagy szellemek átka, hogy a jelenben meg kell szenvedniük azon magas tanokét, melyeket csak „egy jobb kor“ megdicsoit. Vérről, számkivetéssel, börtönnel lakoltak a bátrak, azon fátyla fényért, mit a jövőnek gyujtogattak.

A vallás vértanui rendesen rövid halált szenvedtek: a máglya tüze szolgáltatta a fényt égbe szálló lelkek dícsőréhez.

A 45 évi számkivetés, hontalansági decretum, a távollét az anya földről: igen, százsoros halál volt ő reá nézve! Damjanich volt az utolsó a vérpadon. És a magyarok Istene 92 esztendő mért vállára; hurcolta a keresztet annyi station a nélkül, hogy csak egyszer is megbotlott volna!

Halál! A te érdemed a hanton túl nem terjed. Hányszor áldunk tettetéd; hányszor könyörögve ohajtunk utánad?! Sokszor te magad ragadod ki a gyilkos fegyvert a kétségbe esett erőszakoskodónak remegő kezéből.

Nem adsz te oly könnyen helyet sötét birodalmodban annak, ki hazájáért buzgálkodik. Tisztesség tudásod a haza irányában mindig méltányoltuk. Meg kimélted az első honvédet, ki napsugarakból fonta a vakító korlátot az idegen tolatások betörései ellen. Megvoltál győzödvé, hogy Hazánk ő nélküle egyszerre veszve van: veszve az ezer éven gyűjtött kincs. Vissza rettentél a nagy élet — tőkétől, minek csak tisztességes százalékait szedheted...

A Isten házával elhamvadt az anyakönyv, még a család csattos bibliájának is, melyben születés napja híven volt feljegyezve, nyoma veszett.

A föld és lakói, ha az isteneknek kedveskedtek, legdrágább kincsüket a máglyaoltáron elhamvasztották. Jákob kész volt fiát feláldozni, de az egy és azaz Isten beérte a jámbor jó akaratával: szárnyas küldöttével a végrehajtást megakadályoztatta.

Ha az Isten maga imádkozik, maga áldoz a neki szentelt templomot gyújtja fel; legkedvesebb papját az oltárnál némitja meg örökre. Szigorúan csak földi birtokaihoz nyúl, ő sem bántja a másét.

Fentartotta jogát ahoz is, hogy egyuttal a szabadság felkent papjának megsemmisíttessék a kalte napja; nem tűrhette meg a halandók emlékezetébe vésetni azt, mi öröktől való; kerken megtagadta a történelemtől azt a napot, az óráit, mitől a szabadság eredete datálódhasék. Ne is keresd azt jó honfi, mert az a napnál régiebb keletű. A ő születés időpontja csak egy nap a világ ősi naptárában. Mindennek lehet, de még volt is kelete, csak a Szabadságnak nincsen. Azt az ősi, néptelen világot, melyben a Teremtő ajkairól ellebbent az első „Legyen“ a szabadság ihlete alkotta meg, a szabadság nyújtott kész bajlékot az Istenségnek, csak innen vonulhatott bé végtelen mennyei birodalmába!...

„Léted világít mint az égő nap“...

Tagadom a Nap melegét, csak fénye van. Szára nem sütt. hideg mint a többi égi testké, és talán egyedül csak ő az önálló fény, a terjesztő. Nem csatlakoznám mint Daedalus, felőlem bátran repülhetne Ikarus viaszkos szárnyával a Nap felé, nem félténém.

Tagadom a melegét, mert a közelebbi jég hegyek ormai sugaraitól nem olvadnak; a magasabb régiókban megfagy még a mi lelkünk is. A napsugár, a szabadság hírnöke gyors; gyorsan fűződik tömör légkörünkön keresztül csak a surlódás okozza a meleget. Miközben a levegő sűrűjében érlelődik a sugár, növekszik igazi értéke. A Naptól szitott légi elemek harcából kerül ki az éltető eső, mi a honfi kebelt magasztos tettekre buzdítja. Fűrgőlegesebb fránya a föld felé adja a „kelet“ édességeit...

Szabadságunk éltető Napja! A természet rende követelte, hogy te távol éj tőlünk. Turinból löveltél sugaraid hazánk forrongó földére.

A Te szavaid, irományaid szabad lelked gécpontján a mi nyomott, tömörített, légkörünkben gyújtottak. A párt-tusák vérszínű csapdosó hullámai között Te vezetted a kis hitűeket az ellentétes nézetek átlóján az igazság kikötőjébe...

Le-le áldozó sugaraidban sütkérezünk mint tavasszal a játszó unokák az őrző nagy apó társaságában. Mily gyermek szívvél és örömmel gyűjtöttük a csalóka fényben nyüzsgő, azorokat, mind meg annyi mozaik darabjait a vérben megfürdött zászlónak, melyet sötét Világosnál bogárnyi darabokra tépve, vissza engedünk az anyaföld világtalan bölcsőjébe...!

A szabadság a népek lelke!

E nagy forgó földtekén, te okos fizikus, nem a központjában keresed azon vonzerőt, mely minket oly éiválhatlanul hozzá köt; nem a légnyomás okozza, hogy sebes forgásában le, nem esünk róla. Nem.

Egy nagy accumulator a föld; mi rajta a telepei, a szabadság az elemei, az összekötő buzal vezető: a honszeretet.

Az ürmő pohár Néked jutott, Te nagy Halhatatlan!...

Isten áldd meg a velünk közös gyász-tortívó Torino-t! Áldjad, hogy a szabadság légioi minél sürűbben tömörüljenek a közös trikolor alatt!

Pannonia! Italia mellett a viruló helyed; csak egy családja törzsén virulhattok. Italia itt állja helyét!

Kossuth halála a fagypon, mitől felfelé a feltámadás lázas fokait olvassuk.

A szabadságnak nincsen hazája; az az összes emberiség köztulajdona. A szabadság a koronák koronája, fényét ő adja meg.

Kossuthot csak a miénknek nevezni nem lehet; Kossuth az egész földtekéé. A magyar nemzet soha sem bitorolt: egy nemes nemzet nem károsíthatja a népek millióit. Ő nekünk csak osztaék, a sors-jegynek első szelvénye, melyet drága élete lejártaival magunkhoz vissza vátottunk.

*

Megdicsőült nagy Lélek! Porhüvelyed az ország szívében van elhelyezve; ismét közöttünk vagy. A magyar nemzet őrzti tested, a magyar Génusz szellemed.

A magyarok Istene bevégezte misszióját, midőn képviselőjét mindenhatóságának remekét Ő benne visszaszólította!

Legyen kettős istene, az ősi erőben egyesítve a magyar Éggek. Terjessze ki kettős szárnyát Árpád utódaira.

Mi nem kutatunk fiótkodban végrendelet után. Két fiad, és a haza kezdettől fogva hordja az örökséget szívében: a haza imádatát.

Te örökre fogadott Hontalan: a szabadság vándor apostola! Légyen meg a Te akaratod végre a földön, ugy a mennyek országában is. Örök világhosszág fényeskedjék az itt megkezdet utadon! Semmisüljön meg mindaz, a hová gloriád fénye nem terjed, a hová a szabadság éltető levegője nem hat!

Jöjjön el végre a „Te“ országod! Amen. In paradisum deducant Te Angeli! In paradisum deducat Salvator Salvatorem!

* * *

A magyar nemzet génusza nem lefordított égő fáklával, sem lesütött fővel fogadta ápril elsején a kerepesi uti temetőben a gyászoló Hazát.

Nemzeti lobogó egyik, kard a másik kezében, villogó tekintettel kijelenté:

Kossuth él... és élni fog!... Ne keressétek e keskeny lakban az önzetlen nagy Hazáit!... A történelem csillaggal jelölte e földi távozását!...

Térjete nyugodtan vissza tüzhelyeitekhez; otthon még a gyermek is tudja már, hogy a gonosz Thanatosz, a halálréim csak áprilist járatott az aggódó haza szívével!...

A kis lutri huzásai.

— Május 17.-én —

Lemberg	27.	16	88.	63.	12.
Prága	16.	18.	11.	51.	76.

Szerkesztői posta.

S. K. (Ungvár.) A cs. és k. kamarási méltóság, udvarképesség és a csillagkeresztes hölgy-rend elnyeréséhez 8 apai és 4 anyai ősi hiteles bizonyítása kötelező. A máltai lovagrendnél, a bécsi, prágai és innsbrucki nemesölgy alapítványi házaknál mindkét oldalról 8-8 (összesen 16); a brünninél pedig 4-4 nemes ösnek a kimutatása szükséges. Részletesebb magyarázatokba térszűke miatt e helyen nem bocsátkozhatunk. Ha a megkívántató nemesi kvalifikációra vonatkozólag bővebb információt kíván, ajánljuk figyelmébe e lapban megjelent Heraldikai- és Genealogiai intézet című hirdetését.

R. M. Mitől jó az a sok cifra cím és sallang? hiszen nem paripa az ember! Egyébiránt tessék megtudni, hogy a miniszter nagyméltóságú, az államtitkár és a miniszteri tanácsos méltóságos, a képviselő, a királyi tanácsos, meg az egész világ mai nap: nagyságos. Hajdan a fejedelem volt nagyságos Erdélybe, ma pedig minden Pityi Palkó.

Backfisch. Azt méltóztatik tőlünk kérdezni, igen tisztelt kisasszony, hogy mi az a „roué“? Valóban fogas kérdés. Roué? Fialat korában Mukinak vagy Nuzsinak hívják. Hívhatják azonban Adolárnak vagy Leventének is. Halason vagy Pápán tesz érettségét, az egyetemi esztendőket pedig — természetesen jogász — átlumpolja. Fehérnöműt Brachfeld nál, nyakkendőit Váradi-nál vásárolja. A ruháit Szegfi-nél vagy Karácsonyinnál csináltatja, nadrágait pedig plédekből készítteti, melyeket e célra directe Angliából, a hirs James Hopkins and Co. cégtől importáltat. Kalapját a Habig cég liferálja Bécsből. Keztyűit (6/7) a Majna melletti Frankfurtból hozatja, mert ott készítik a legkitünőbb „ngol“ keztyűket. Színük a divat szerint váltakozik: lángvörös, galambsztrke, tojássárgás, acélkék vagy vörösbarna zöldben játszó nánánszal. Természetesen monoklit visel. Folyton ugy tesz, mintha a nőkkel absolute nem törődne, pedig ez képezi kizárólagos foglalkozását. Mire elérte a harmincat, négy kard- és három pisztolypárbaja volt, — egy halálos kimenetelű. Megszöktetett három leányt és két asszonyt és miatta út házasság felbomlott. Egy asszony kétségbeesésében miatta phospor-oldatot iszik, egy másik pedig leveti magát a harmadik emeletről. Nuzsi vagy Muki, illetve, Adolár vagy Levente pedig ugy tesz, mintha mindehhez semmi köze sem volna. A nők pedig ha meglátják, azt mondják egymásnak hangosan: „gyűlölöm ezt az embert“, magukban pedig azt gondolják: „rendkívül érdekes egy ember.“ És Nuzsi, Muki, Adolár, Levente tudja ezt. Kezd öregedni és mennél jobban öregedik, annál vesélyesebb a nőkre nézve. A szép nem színe-java mint letört lilionszáll hull lábai elé. Nősülést egyszerűen nem ismer, az előtte nem létező forgalom. Mikor már a uegyven felé ér, felébred benne az ámbició. Állásra nincsen szüksége, megé a torontáli nyolcszáz holdból. De minthogy „de Kisfalud et Nagyfalud“ és „de genere Töhötöm (az ősapja bizonyára holmi káplár volt a Töhötöm csapatjában) hát folyamodik a kamarasságáért. Meg is kapja. Ötvenhat esztendő korában elszöktet egy tizenhat esztendő lányt, ötvennyole esztendő korában pedig ötet szöktetett meg a „felülmulhatatlan Miss Eveline“, ki addig mint trapez-művésznő boldogította a világot. Egy félév alatt rámegey négyszáz hold azután pedig Miss Eveline egy akrobatával — ötödéb. Mikor pedig Nuzsi, Muki Adolár, Levente meztér kalandjaiból, kinevetik, még jó, ha azt mondják rá: „vón bolond!“ Ilyen kérem a roué. Azért vigyázzon kedves kisasszony és őrizkezzék az Adolároktól.

Kiadó és laptulajdonos:

„Osckonai“ nyomda és kiadó r.-t.

Felölős szerkesztő:

Komlóssy Dezső.

Nagy sörraktár.

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a Nagy-Péterfián a volt Moldoványi házbau egy

SÖR RAKTÁRT

és ezzel kapcsolatban egy

sörházat

nyitottam, melyben kitünő minőségű Bayer-féle sört

poharanként 6 krért
egy krigli 10 „

folyton triss csapolásban kapható Nagybari árai is bámulatos olcsók és helyben minden verseny nélkül állanak. — Palaczkozott sör naponta friss töltésben.

Számos látogatást kér és pontos kiszolgálást ígér

tisztelettel

SPITCZER DÁVID

Nagy Péterfián 939 sz.

Eladó föld.

A csapó-utcai sorompónál özv. Patay Istvánné tulajdonát képező **7 hold 58 □ öl** területű föld eladó.

Értekezhetni szóval vagy levélileg **Eröss Zoltánnál Ér-Semjénben.**

Hirdetmény.

A néhai Fodor István volt sz.-somlyói kereskedő hagyatéki esődtömegéhez tartozó és leltárilag 3044 frt. 70 kr-ra becsült rőfös áru cikkeknek, 105 frt. 30 becsült bolti felszerelvények, 314 frt. 90 kr-ra becsült bor és csiger, 54 frt. 60 kr-ra becsült házi butor, mindegyik nem külön-külön zárt ajánlat utján eladását esetleg részletenkénti elárverését a csőd-választmány elrendelvény felhívatnak mindazok kiknek venni szándéka van, hogy felblyegzet zárt ajánlataikat a becsérték 10%-a mint bánatpénz, kész-pénz, esetleg az 1881. évi LX. t. cz. 42 §-a szerinti óvadék képes-érték papír az árfolyam kétharmadáig-leendő melléklése mellett **1894 május hó 30-ik napjának** d. e. 12 óráig alulírott tömeg gondnokhoz adják be, később beadott ajánlat el nem fogadtatik.

Az ajánlat megbirálása, el vagy el nem fogadása a választmány hatáshőre, mely felett a fent kitett tárnapp d. u. 2 órakor határoz; az ajánlat elfogadása esetén a vevő a vételárat a bánatpénz beszámításával legkésőbbben 1894 június hó 7-én d. e. 12 óráig tartozik kifizetni és az árut átvenni, önként értendő hogy a vételi III. fokú illeték vevőt terheli a vételárban beszámítás nélkül; az esetben ha vevő a kitett ideig a vételárat ki nem fizeti, úgy a vételtől elállottnak tekintetik, a bánatpénze a csődtömeg javára elvész és az áru veszélyére, kárára és költségére fog minden előleges kihirdetés nélkül nyil tárverésen eladatani.

A csőd-vagyon alólcottnál bár mikor megtekinthető.

Ha a beadott ajánlatok egyike sem fogadtatik el, úgy a csőd-vagyon 1894 évi június hó 27-én d. e. 9 órakor és esetleg következő napokon tartandó nyilvános árverésen azonnali készpénz fizetés mellett a csődieltárban felvett tételei szerint becsáron alul is elfog adadni.

Kelt Sz.-Somlyó, 1894 évi május hó 8.

Szilágyi Lázár

sz. somlyói ügyvéd, mint csődtömeggondnok.

RÖSSLER R. és BERGER J.

„Szénégetésre berendezett cserép és mütégla gyára.“

A t. cz. vállalkozó, építész urak és az építető közönség szives figyelmébe ajánljuk

szénégetésre berendezett és újonnan nagyobbított cserép és mütégla gyárunkban készült

kitünő lapos és kupás cserepet, mütéglát

(hat és négyszögletes alakban)

konyhák és folyosók kiburkolására, **nyers téglá falazathoz (rohbau) sima téglat,**

vas, oser és épületi téglaínkat bármily nagy mennyiségben,

melyek kivitelre s minőségre nézve a legjobb belföldi gyártmányokkal teljesen versenyképesek.

Mintákkal és árjegyzékkel kívánatra szívesen szolgálunk.

Vidéki megrendelések és vasuti szállítványok a legnagyobb gonddal csomagolva gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Ugyanitt kapható a legnagyobb méretű teljesen kiszáradt

vályog.

Utaltványok válthatók reggeli 7 órától esti 6 óráig a

RÖSSLER, BERGER és HORVÁTH

„első debreczeni téglá gyár társaság“ irodájában **DEBRECZEN**, Széchenyi utca Steinfeld-ház.

RÖSSLER R. és BERGER J. cserép és mütégla gyár tulajdonosok.

Friss töltésű

természetes ásványvizek,

u. m.:

Bártfai, Bikszádi, Bilini, Borszéki, Budai, Csizi, Czigelkai, Emsi, Eger só v. Ferencz-forrás, Gieshübl, Gleichenbergi, Halli, Ivándai, Kissingi, Karlsbadi, Koritniczai, Krondorfi, Levico, (arsen viz), Luhi Margit, Marienbadi, Mohai Ágnes, Parádi, Preblani, Rohitschi, Roncegnói, (arsen viz.) Salvatore, Selters, Szolyvai, Szulini, Szrebreniczai Guber-forrás, stb.

Forrástermények.

Parkani, Jóltó, Franczesbadi ásvány-lápó, Karlsbadi-só, Viktória-só, Tengeri-só, továbbá Vászárleki természetes moórföld folyton kapható

Geréby Fülöpnél.

Bécs, Rotunde.

Naponta katonazene

Nemzetközi faluban

és civilizene a

Kostlogeuben

Nyitva reggel 10-től esti 11-ig.

Nemzetközi kiállítás.

néptápszerek, hadseregellátás, mentőszerek, forgalmi eszközök és egy különleges sportkiállításban

1894. April 20-tól július 1-ig

Ő cs. és kir. fensége Ferdinánd Ferencz Oest rreich-Este főherczeg védnöksége alatt álló

gazdasági ismeretek terjesztő egylete.

Belepti díj: Hétköznapon 30 kr. vasár- és ünneppan 20 kr. Pénteken 1 frt.

Bécs, Rotunde.

Kiállítás sorsjegy

á 1 korona.

5 főnyeremény

á 10,000 korona.

Egy sorsjegy vételnél, a Rotunde pénztárnál naponta (Péntek kivételével) ingyen bem. net.

Arató gépek

és mindenféle más

gazdasági gépek

javitását pontosan és jutányos árban
eszközöl

CEDL ADOLF

gép- és kazánműhelye

Széchenyi-utca 1788.

Csödtömeg eladás.

Schirf Farkas derecskei kereskedő csödtömegéhez tartozó mindenféle rövid és kézmű, fűszer, — czipő, kalap, és sapka, — vas, réz, porcellán és üveg áruk, edények, — bor, pezsgő, — vetyemény és virágmagvak, — zsákok, — bolt felszerelések, — szódavizgyár, kék és fehér üvegekkel **1894 május hó 16-tól kezdve** Derecskén az üzleti helyiségben naponta beszerzési áron vásárolhatók.

Bővebb felvilágosítással szolgál

Dr. Fejér Ferencz

ügyvéd, csödtömeggondnok

Piac-utca 1899 sz.

Öreg és fiatal

férflaknak!

Regeneráció-készítmények.

Dr. Müller főtörzsorvos által számos év óta kitűnő eredménnyel használva mindenféle idegbetegségek ellen, melyek az idegek szétrenesolása (titkos ifjukori bűnök) stb. stb. következtében álltak be és a melyek a szellem és a test időelőtti hanyatlását vonják maguk után. Különösen kipróbálva **erősítőszereül férfi-elyengülések** ellen. Ara pontos orvosi használati utasítással 3 frt. 10 kr. postával csomagolásért 25 krral több.

Egyedüli fő és előállítási-raktár: **Sz. György-gyógyszertár, Bécs V/2 Wimmergasse 33**, a hova minden levélbeli rendelés intézendő. I.

527. szám.

1894. v. k.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak 8461/1894. P. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Harsányi Dániel részére Bagdács János és neje debreczeni lakosoktól 270 frt tőke, ennek 1893. évi november hó 1-ső napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 38 frt perköltség erejéig 1894. évi április hó 26-án bírósággal lefoglalt és 500 frtra becsült egy gőzmozgonyból álló ingóságok 1894. évi május hó 28-án délután 3 órakor kezdetét veendő és Gyár-utca 2230 számú háznál megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Debreczen, 1894. évi május hó 16.

Sugár Gyula

bírói kiküldött.

Bikszád Gyógyfürdő

SZATMÁRMEGYÉBEN.

Megnyitás május 15-én.

Ezen égvényes, konyhasós savanyuviz kitűnő hatásmű heveny és idült gyomor- és bélhurutban, a légző szervek hurutos bántalmaiban, máj és epebajokban, vese és a húgyhólyag betegségeiben.

Ezen évben nagy átalakulások történtek, úgy a fürdő szépészeti, mint gyógyberendezését illetőleg, a fürdőben ivó, fürdő és belégző gyógymód alkalmaztatik. Savó kúra, hidegviz gyógyintézet, zuhanyok, a betegek szórakoztatásáról kellőleg van gondoskodva. Kitűnő élelmezésről ez évadban, valamint a jövőben is az által lett gondoskodva, hogy szerződtette

a Budapesti Pannonia szálloda főszakácsát,

Lukács Ferencz urat,

a kinek országos jó hírneve minden tekintetben nemcsak biztosítékot nyújt, hanem a legmagasabb igényeknek is képes lesz megfelelni.

Vasuti állomás Szinyér-Váralja és Tecső, hol alkalmas kocsik kaphatók, bármely állomástól 2½ óra alatt el lehet érni a fürdőt.

Helyben fürdőorvos és posta.

Főraktár Debreczenben: **GERÉBY FÜLÖP** czégnél.

Gyógyfürdő igazgatóság.

KIBOCSÁTÁS.

Salzburgi villany vállalati részvények.

Névértékű tőke 1.000,000 frt. 5000 részvény à 200 frt.

A cs. és kir. magas belügyminiszteriumnak 1888. febr. 28-áról kelt 2210. számú rendeletével engedélyezett Salzburgi villanyvállalat részvénytársulat 1888. május 26-án Salzburg székhelyvel megalakult.

A vállalat a következő forgalmat foglalja magában:

1. A villamos központ Salzburgban körülbelül 400 lóerejű gépezettel, 2 accumulator telep és körülbelül 8000 méter föld alatt lefektetett kábel hálózat; a központ 1887. október 13-ika óta gánostalan forgalomban van, körülbelül 6400 izzólámpát villamos áramlattal lát el. Nagyobb bevezetések vannak: az új városi színház, a cs. k. posta és távírdahivatal, a cs. k. állami ipariskola takarékpénztár épület, Hotel de l'Europe, minden nagyobb szálloda, vendéglők, kávéházak, számtalan üzlethelyiség és lakásban. Továbbá 1000 lámpa újabb létesítés alatt áll.

2. A villamos emelő csiga a Mönchsbergen Salzburgban. Az emelő csiga 1890. augusztus óta van forgalomban és évente körülbelül 150,000 embert szállít.

3. A villamos szálloda a Mozart-terem Salzburgban ez évi júliusban nyitattik meg. Két épületet 120 méter frantot foglal el, a földszinten 15 kiadó bolthelyiség és a négy emeleten több mint 100 idegen szoba van.

A vállalat eddigi jövedelmei:

1889 évre	24.643-25 frt.	=	8 1/4 %	300.000 frtra	Részvénytőke	; osztalék	12.— frt.	=	6 1/2 %
1890 "	33.809-59 "	=	9 1/2 %	360.000 "	"	"	14.— "	=	7 1/2 %
1891 "	40.757-38 "	=	10 1/2 %	400.000 "	"	"	15.— "	=	7 1/2 %
1892 "	48.059-24 "	=	9 1/2 %	500.000 "	"	"	14.— "	=	7 1/2 %
1893 "	56.432-42 "	=	9 1/2 %	900.000 "	"	"	14.— "	=	7 1/2 %

Tapasztalat szerint a világitási vállalatok már néhány év múlva, mint a legjövedelmezőbb vállalatokká fejlődnek, a mennyiben a világitást vásárlók száma folyton nő.

1. A világitás szállítás gyarapodása, 2. a szálloda jövedelme 3. a 15 bolthelyiség bére adása által a jövedelem ismét teemes emelkedésben van.

A vállalat állandó jövedelmezősége a fenti, ingadozásnak alá nem vetett bevételei által, teljesen biztosítottnak tekinthető.

Hivatkozással fenti körlevélre tisztelettel meghívom a

Salzburgi villany részvények à 200 frt.

darabonként 208 frt. napi árfolyam melletti vételére, 1894. jan. 1-től számítandó 5% kamattal együtt.

Az alkalmul szolgáló kitűnő kamatoztatás folytán ezen kis csoport elárúsításán gyorsan megszűnik.

Salzburg, 1894. május.

Sürgöncyzim: **Carl Leitner Salzburg.**

Oszt. Postatakarék-Conto 804333 sz.

Giro-Conto az Oszt. magy. banknál.

Carl Leitner,

bank és váltó üzlet,

Salzburg, (Ausztria.)